

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 752/2013-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť O. B., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 písm. b), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na ochranu v prípade skončenia zamestnania podľa ustanovenia I. časti, bodu 24 Európskej sociálnej charty a práva na ochranu pred svojvoľným prepúšťaním podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa postupom Krajského súdu v Košiciach a jeho rozsudkom sp. zn. 1 Co 79/2012 z 13. marca 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2013 faxom (a následne 26. júna 2013 osobne) doručená sťažnosť O. B. (ďalej len

„sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 písm. b) a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na ochranu v prípade skončenia zamestnania podľa ustanovenia I. časti bodu 24 Európskej sociálnej charty (ďalej len „sociálna charta“) a práva na ochranu pred svojvoľným prepúšťaním podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa (ďalej len „dohovor MOP“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 1 Co 79/2012 z 13. marca 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľovi, ktorý bol zamestnancom S., a. s. B., regionálne pracovisko K. (ďalej len „žalovaný“), bola 8. decembra 2003 doručená výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce (v znení platnom do 30. júna 2006) z organizačných dôvodov. Toho istého dňa uzavrel sťažovateľ so svojím zamestnávateľom dohodu o skončení pracovného pomeru pred začatím plynutia výpovednej doby podľa § 76 ods. 2 Zákonníka práce s tým, že mu bude poskytnuté odstupné a jeho pracovný pomer sa skončí 31. decembra 2003. Sťažovateľ sa žalobou podanou 27. februára 2004 Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) domáhal vyslovenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a žiadal, aby okresný súd vyslovil neplatnosť dohody o rozviazaní pracovného pomeru a neplatnosť výpovede danej zamestnávateľom sťažovateľovi. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 41 C 101/2007-247 z 21. apríla 2009 tak, že žalobu zamietol a vyslovil, že o náhrade trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 15. júna 2009 odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením č. k. 1 Co 172/2009-279 z 27. mája 2010 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že úlohou súdu bude zamerať dokazovanie na zistenie, v akom psychickom stave bol žalobca v čase podpísania dohody o skončení pracovného pomeru a či vzhľadom na tento stav bol spôsobilý na právne úkony. Okresný súd následne vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 41 C 101/2007-359 z 13. decembra

2011 tak, že žalobu zamietol a vyslovil, že o náhrade trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 31. januára 2012 odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom č. k. 1 Co 79/2012-386 z 13. marca 2013, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu v zamietavom výroku.

3. Podľa tvrdení sťažovateľa napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu jeho práv označených v bode 1 tohto rozhodnutia, a to tým spôsobom, že krajský súd neposkytol sťažovateľovi ako zamestnancovi ochranu pred svojvoľným prepustením zo zamestnania, ktorej sa na súdoch domáhal z dôvodu, že zamestnávateľ nedodrжал podmienky ustanovené Zákonníkom práce na danie výpovede z organizačných dôvodov podľa § 63 ods. 1 písm. b) a § 63 ods. 2 písm. a), keď zamestnancovi možno dať výpoveď iba z dôvodov, ak sa stane pre organizáciu nadbytočný a zamestnávateľ ho nemá možnosť ďalej zamestnávať. Ak zamestnanec súhlasí so skončením pracovného pomeru pred začatím plynutia výpovednej doby z dôvodov uvedených v § 63 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce, patrí zamestnancovi odstupné.

4. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bola 8. decembra 2003 doručená výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z organizačných dôvodov a následne toho istého dňa uzavrel sťažovateľ s organizáciou dohodu podľa § 76 ods. 2 Zákonníka práce, na základe ktorej súhlasil so skončením pracovného pomeru pred začatím plynutia výpovednej doby, bolo mu poskytnuté Zákonníkom práce ustanovené odstupné a jeho pracovný pomer skončil 31. decembra 2003. Sťažovateľ tvrdí, že uzavretím dohody o skončení pracovného pomeru vyjadril iba svoj súhlas s tým, že sa pracovný pomer skončí pred začatím plynutia výpovednej doby, touto dohodou sa však nenahrádza výpoveď daná zamestnancovi a ani zamestnanec ňou nevyjadruje súhlas s dôvodmi skončenia pracovného pomeru a v prípade, že je presvedčený, že nie sú splnené podmienky na danie výpovede, nemá inú možnosť, iba obrátiť sa na súd so žalobou, ktorou sa bude domáhať neplatnosti skončenia pracovného pomeru, pričom povinnosťou súdu bude zaoberať sa, či sú splnené všetky podmienky na skončenie pracovného pomeru výpoveďou z organizačných dôvodov, čiže aj otázkou splnenia ponukovej povinnosti zamestnávateľa. Sťažovateľ sa podanou

žalobou na okresnom súde domáhal toho, aby súd určil neplatnosť skončenia pracovného pomeru u zamestnávateľa. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí otázkou splnenia všetkých podmienok platnej výpovede nezaoberal a nezaoberal sa nimi ani súd prvého stupňa, pričom krajský súd nesprávne interpretoval ustanovenia Zákonníka práce o dohode o skončení pracovného pomeru a svojim výkladom poprel zmysel a podstatu ochrany zamestnanca.

5. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prerokovaní rozhodol vo veci nálezom, ktorým vysloví, že postupom krajského súdu v konaní vo veci sp. zn. 1 Co 79/2012 bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, právo domáhať sa svojho základného práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na ochranu pred svojvoľným prepúšťaním podľa čl. 36 písm. b) ústavy, právo na ochranu v prípade skončenia zamestnania podľa ustanovenia I. časti bodu 24 sociálnej charty, právo na ochranu pred svojvoľným prepúšťaním podľa čl. 4 dohovoru MOP, zakáže krajskému súdu pokračovať v namietanom porušovaní označených práv, zruší napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, prizná mu finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 € a náhradu trov konania.

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

7. Podľa čl. 36 písm. b) ústavy zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov v koncepte práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s konceptom súdnej ochrany

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

8. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, v zákonnej lehote, spĺňa všetky zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti a nezistil ani také okolnosti, pre ktoré by nemal právomoc sťažnosť prerokovať alebo pre ktoré by sťažnosť nebola prípustná. Úlohou ústavného súdu tak ostalo preskúmať, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

9. Z obsahu sťažnosti jednoznačne vyplýva, že podstata argumentácie sťažovateľa, s ktorou spája porušenie ním označených práv rozsudkom krajského súdu, spočíva v námietke, že mu krajský súd neposkytol ochranu pred svojvoľným prepúšťaním zo zamestnania po tom, ako sa ho dopustil jeho zamestnávateľ pri skončení pracovného pomeru z jeho podnetu. Sťažovateľ uvádza, že mu zamestnávateľom v dôsledku organizačnej zmeny bola 8. decembra 2003 po uskutočnenom pohovore doručená výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Následne toho istého dňa uzavrel sťažovateľ so svojím zamestnávateľom dohodu o rozviazaní pracovného pomeru pred začatím plynutia výpovednej doby podľa § 76 ods. 2 Zákonníka práce a bolo mu poskytnuté odstupné. Sťažovateľ vykonával svoju prácu do skončenia pracovného pomeru uvedeného v dohode, t. j. do 31. decembra 2003. Sťažovateľ tvrdí, že uzavretím dohody sa nenahrádza výpoveď daná zamestnancovi a zamestnanec ňou nevyjadruje súhlas s dôvodmi skončenia pracovného pomeru. Krajský súd preto postupoval nesprávne, keď sa nezaoberal otázkou splnenia všetkých podmienok pre platnosť výpovede a nezaoberal sa nimi ani súd prvého stupňa.

10. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré

voči nemu uplatnil sťažovateľ. V tejto súvislosti ústavný súd považoval za potrebné pripomenúť, že v súlade so svojou konštantnou judikatúrou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, III. ÚS 21/96 a iné). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 a iné).

11. V nadväznosti na namietané porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ich integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že právo na spravodlivé konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil II/1997*). Obdobne ESLP v rozsudku *Ruiz Torija v. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdom konaní. Stačí, aby reagoval

na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.

V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Z uvedeného však nevyplýva „záruka“ vydania rozhodnutia v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. záruka úspechu v konaní pred všeobecným súdom.

12. Na základe takto vymedzených východísk ústavnoprávneho prieskumu a v rozsahu sťažovateľom nastolených námietok ústavný súd preskúmal rozsudok krajského súdu.

V konaniach na všeobecných súdoch bolo náležite preukázané, že žalovaný – zamestnávateľ sťažovateľa S. a. s. B., regionálne pracovisko K., uskutočnil v roku 2003 reorganizáciu spoločnosti a zmenil organizačnú štruktúru, v dôsledku čoho došlo k hromadnému prepúšťaniu pracovníkov podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru dohodou, pričom v úvode jeho odôvodnenia vyhodnotil priebeh konania na okresnom súde a následne podrobne priebeh dokazovania vykonaného okresným súdom. Uviedol, k akým záverom dospel okresný súd po vykonanom dokazovaní, ktoré skutočnosti boli medzi účastníkmi konania sporné a na základe akých skutočností okresný súd rozhodol. Krajský súd vyhodnotil, že prvostupňový súd náležite zistil skutkový stav veci, vec posúdil správne po skutkovej aj právnej stránke a náležite ho aj odôvodnil, na základe čoho a podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku na neho poukázal. V odôvodnení ďalej poukázal aj na správnosť konštrukcie vzniku nároku na odstupné podľa § 76 ods. 2 Zákonníka práce pri výpovedi zo strany zamestnávateľa a následnom súhlase sťažovateľa so skončením pracovného pomeru dohodou pred začatím plynutia výpovednej doby vyslovenej

sťažovateľom v odvolaní, ktorá nie je v rozpore s už vysloveným názorom krajského súdu v zrušujúcom uznesení sp. zn. 1 Co 172/2009 z 27. mája 2010 v tom, že ak účastníci uzatvorili dohodu o skončení pracovného pomeru po doručení výpovede, je zjavné, že v takom prípade došlo k skončeniu pracovného pomeru dohodou, a nebolo teda úlohou okresného súdu zaoberať sa splnením ponukovej povinnosti zo strany žalovaného. Krajský súd k dôkazom uvedeným okresným súdom k skúmaniu duševného stavu sťažovateľa pre posúdenie platnosti uzavretej dohody poukázal na jeho zistenia a závery znaleckého dokazovania a zároveň aj sám zaujal stanovisko k rozdielom medzi duševnou poruchou a duševnou chorobou uvádzanými sťažovateľom v odvolaní, pričom záver okresného súdu, že sťažovateľom urobený právny úkon (podpísanie dohody o skončení pracovného pomeru) je platný v súlade s § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 Zákonníka práce, považoval za správny. Za jeden z dôvodov podania odvolania označil sťažovateľ aj nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť rozsudku okresného súdu.

13. Pri hodnotení prípadných negatívnych ústavnoprávnych dôsledkov ide v danom prípade o posúdenie, či rozhodnutie krajského súdu nevykazuje známky svojvôle, o čom by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by rozhodnutie krajského súdu neobsahovalo dostatok dôvodov na jeho vydanie, resp. ak by sa krajský súd presvedčivým spôsobom nevysporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľa.

Vychádzajúc zo skutočností uvedených v rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd dostatočne odôvodnil svoje závery pre potvrdenie prvostupňového rozhodnutia v zamietavom výroku a prevzatie predošlého rozsudku okresného súdu (ktorý bol odvolacím súdom zrušený) v jeho niektorých častiach nemožno považovať za skutočnosť, ktorá sama osebe spôsobuje nepreskúmateľnosť ďalšieho rozsudku vydaného vo veci. Krajský súd preskúmal predovšetkým dokazovanie okresného súdu o duševnom stave a spôsobilosti sťažovateľa uzavrieť so žalovaným dohodu o skončení pracovného pomeru a dospel k záveru, že okresný súd náležite zohľadnil skutočnosti, ktoré vyplynuli z podaného znaleckého posudku vo veci v súlade s právnymi závermi vyslovenými krajským súdom v prvom— zrušujúcom rozsudku. Závery krajského

súdu tak možno považovať za také, ktoré nevybočili z rámca ústavnoprávnej argumentácie a sú dostatočne odôvodnené.

Ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

14. K ďalším právam, k porušeniu ktorých podľa tvrdení sťažovateľa malo dôjsť, ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu, na základe čoho trpí sťažnosť v tejto časti nedostatkom odôvodnenia.

15. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013